

UMOWA RAMOWA
między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Australią, z drugiej

UNIA EUROPEJSKA, zwana dalej „Unią”,

oraz

KRÓLESTWO BELGII,

REPUBLIKA BUŁGARI,

REPUBLIKA CZESKA,

KRÓLESTWO DANII,

REPUBLIKA FEDERALNA NIEMIEC,

REPUBLIKA ESTOŃSKA,

IRLANDIA,

REPUBLIKA GRECKA,

KRÓLESTWO HISZPANII,

REPUBLIKA FRANCUSKA,

REPUBLIKA CHORWACJI,

REPUBLIKA WŁOSKA,

REPUBLIKA CYPRYJSKA,

REPUBLIKA ŁOTEWSKA,

REPUBLIKA LITEWSKA,

WIELKIE KSIĘSTWO LUKSEMBURGA,

WĘGRY,

REPUBLIKA MALTY,

KRÓLESTWO NIDERLANDÓW,

REPUBLIKA AUSTRII,

RZECZPOSPOLITA POLSKA,

REPUBLIKA PORTUGALSKA,

RUMUNIA,

REPUBLIKA SŁOWENII,

REPUBLIKA SŁOWACKA,

REPUBLIKA FINLANDII,

KRÓLESTWO SZWECJI,

ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO WIELKIEJ BRYTANII I IRLANDII PÓŁNOCNEJ,

państwa członkowskie Unii Europejskiej, zwane dalej „państwami członkowskimi”,

z jednej strony, oraz

AUSTRALIA,

z drugiej strony,

zwane dalej „Stronami”,

UWZGLĘDNIAJĄC łączące je wartości i bliskie więzy historyczne, polityczne, gospodarcze i kulturowe;

PRZYJMUJĄC Z ZADOWOLENIEM postęp osiągnięty w budowaniu łączących je długotrwałych i wzajemnie korzystnych stosunków dzięki przyjęciu Wspólnej deklaracji w sprawie stosunków między Unią Europejską i Australią z dnia 26 czerwca 1997 r. oraz wprowadzeniu w życie Agendy współpracy z 2003 r.;

UZNAJĄC odnowione zaangażowanie i współpracę między Australią a Unią od czasu opracowania ram partnerstwa Australia-Unia Europejska przyjętych w dniu 29 października 2008 r.;

POTWIERDZAJĄC zobowiązanie do realizacji celów i zasad wyrażonych w Karcie Narodów Zjednoczonych („Karta ONZ”) oraz do wzmocnienia roli Organizacji Narodów Zjednoczonych („ONZ”);

POTWIERDZAJĄC zobowiązanie do przestrzegania zasad demokracji i praw człowieka, określonych w Powszechnej deklaracji praw człowieka i innych istotnych międzynarodowych aktach prawnych dotyczących praw człowieka, jak również zasad praworządności i dobrych rządów;

PODKREŚLAJĄC wszechstronny charakter swoich stosunków i znaczenie zapewnienia spójnych ram na rzecz rozwoju tych stosunków;

WYRAŻAJĄC wspólną chęć do przeniesienia stosunków na poziom zacieśnionego partnerstwa;

POTWIERDZAJĄC dążenie do zacieśnienia i rozwoju dialogu politycznego i współpracy;

DAŻĄC do umocnienia, pogłębienia i zróżnicowania współpracy w dziedzinach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania na szczeblu dwustronnym, regionalnym i globalnym dla obopólnej korzyści;

WYRAŻAJĄC zobowiązanie do tworzenia środowiska sprzyjającego większej dwustronnej wymianie handlowej i inwestycjom;

POTWIERDZAJĄC chęć zacieśnienia współpracy w dziedzinie sprawiedliwości, wolności i bezpieczeństwa;

UZNAJĄC wzajemne korzyści płynące ze ściślejszej współpracy w obszarach edukacji, kultury, badań i innowacji;

WYRAŻAJĄC chęć wspierania zrównoważonego rozwoju w aspekcie gospodarczym, społecznym i środowiskowym;

OPIERAJĄC SIĘ na umowach zawartych pomiędzy Unią a Australią, w szczególności w odniesieniu do nauki, usług lotniczych, wina, ochrony informacji niejawnych, procedur oceny zgodności dla wyrobów przemysłowych oraz wymiany danych pasażerów transportu lotniczego;

STWIERDZAJĄC, że w przypadku gdy Strony postanowią zawrzeć, w ramach niniejszej Umowy, umowy szczegółowe dotyczące przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, które mają zostać zawarte przez Unię na mocy części trzeciej tytułu V Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, postanowienia takich przyszłych umów nie będą wiążące dla Zjednoczonego Królestwa ani Irlandii, chyba że Unia wraz ze Zjednoczonym Królestwem lub Irlandią, odnośnie do ich poprzednich stosunków dwustronnych, zawiadomi Australię, że Zjednoczone Królestwo lub Irlandia mają zostać związane taką umową jako część Unii zgodnie z Protokołem nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Podobnie wszelkie późniejsze środki wewnętrzne Unii, które miałyby zostać przyjęte zgodnie z wyżej wymienionym tytułem V w celu wykonania niniejszej umowy, nie byłyby wiążące dla Zjednoczonego Królestwa ani Irlandii, chyba że zgłosiłyby one chęć uczestnictwa w takich środkach lub ich przyjęcia zgodnie z protokołem nr 21. Odnotowując również, że takie przyszłe umowy lub takie późniejsze środki wewnętrzne Unii wchodziłyby w zakres Protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii załączonego do wspomnianych Traktatów,

UZGODNIŁY, CO NASTĘPUJE:

TYTUŁ I

CEL I PODSTAWA UMOWY

Artykuł 1

Cel Umowy

1. Celem niniejszej Umowy jest:
 - a) ustanowienie zacieśnionego partnerstwa między Stronami;
 - b) stworzenie ram ułatwiających i wspierających współpracę w wielu obszarach wspólnego zainteresowania; oraz
 - c) zacieśnienie współpracy w celu opracowania rozwiązań problemów regionalnych i globalnych.
2. W tym kontekście Strony deklarują zobowiązanie do zintensyfikowania dialogu politycznego na wysokim szczeblu, a także potwierdzają wspólne wartości i zasady, które stanowią podwaliny stosunków dwustronnych oraz punkt wyjścia do współpracy.

Artykuł 2

Podstawa współpracy

1. Strony postanawiają zacieśniać swoje stosunki strategiczne i pogłębiać współpracę na szczeblu dwustronnym, regionalnym i globalnym, w oparciu o wspólne wartości i interesy.
2. Strony potwierdzają zobowiązanie do przestrzegania zasad demokracji, praw człowieka i podstawowych wolności oraz praworządności. Poszanowanie zasad demokracji i praw człowieka oraz podstawowych wolności, określonych w Powszechnej deklaracji praw człowieka i skonkretyzowanych w Międzynarodowym pakcie praw obywatelskich i politycznych oraz Międzynarodowym pakcie praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych, a także innych instrumentach międzynarodowych dotyczących praw człowieka, które Strony ratyfikowały lub do których przystąpiły, a także poszanowanie zasady praworządności stanowią fundament polityki wewnętrznej i międzynarodowej Stron oraz zasadniczy element niniejszej Umowy.
3. Strony potwierdzają swoje zdecydowane poparcie dla Karty ONZ oraz dla wyrażonych w niej wspólnych wartości.
4. Strony potwierdzają zobowiązanie do wspierania zrównoważonego rozwoju i wzrostu gospodarczego, udziału w realizacji celów rozwoju uzgodnionych na szczeblu międzynarodowym oraz współpracy w celu sprostania globalnym wyzwaniom środowiskowym, w tym zmianie klimatu.
5. Strony podkreślają swoje wspólne zobowiązanie do utrzymania, na podstawie niniejszej Umowy, wszechstronnego charakteru łączących je stosunków dwustronnych oraz ogólnej spójności w tym względzie.
6. Wdrażanie niniejszej Umowy opiera się na zasadach dialogu, wzajemnego poszanowania, partnerstwa na zasadach równości, konsensusu oraz poszanowania prawa międzynarodowego.

TYTUŁ II

DIALOG POLITYCZNY I WSPÓŁPRACA W KWESTIACH POLITYKI ZAGRANICZNEJ I BEZPIECZEŃSTWA

Artykuł 3

Dialog polityczny

1. Strony postanawiają, że będą zacieśniać regularny dialog polityczny.
2. Dialog polityczny ma na celu:
 - a) wspieranie rozwoju stosunków dwustronnych; oraz
 - b) wzmocnienie wspólnych strategii Stron i znalezienie możliwości współpracy w kwestii regionalnych i globalnych wyzwań i problemów.

3. Dialog pomiędzy Stronami przybiera następujące formy:
 - a) konsultacje, spotkania i wizyty na szczeblu przywódców, które będą organizowane w każdym przypadku, gdy Strony uznają to za konieczne;
 - b) konsultacje, spotkania i wizyty na szczeblu ministerialnym, w tym konsultacje na szczeblu ministrów spraw zagranicznych, oraz spotkania ministerialne dotyczące handlu i innych kwestii określonych przez Strony, odbywające się w sytuacjach oraz miejscach ustalonych przez Strony;
 - c) regularne spotkania urzędników wysokiego szczebla, organizowane w razie potrzeby i dotyczące zagadnień dwustronnych, polityki zagranicznej, bezpieczeństwa międzynarodowego, zwalczania terroryzmu, handlu, współpracy na rzecz rozwoju, zmiany klimatu oraz innych kwestii określonych przez Strony;
 - d) dialogi sektorowe na temat kwestii będących przedmiotem wspólnego zainteresowania; oraz
 - e) wymiany delegacji i inne kontakty między Parlamentem Australii a Parlamentem Europejskim.

Artykuł 4

Zobowiązanie do przestrzegania zasad demokracji, praw człowieka i praworządności

Strony postanawiają:

- a) propagować podstawowe zasady dotyczące wartości demokratycznych, praw człowieka i praworządności, także na forach wielostronnych;
- b) w skoordynowany sposób współpracować, w stosownych przypadkach, w tym z państwami trzecimi, we wspieraniu zasad demokracji, praw człowieka i praworządności w praktyce;
- c) umożliwiać wzajemny udział w działaniach obu Stron na rzecz wspierania demokracji, w tym poprzez wdrażanie mechanizmów ułatwiających udział w misjach obserwacji wyborów.

Artykuł 5

Zarządzanie kryzysowe

1. Strony potwierdzają zobowiązanie do współpracy na rzecz międzynarodowego pokoju i stabilności.
2. W tym celu Strony badają możliwości koordynacji działań w ramach zarządzania kryzysowego, w tym ewentualnej współpracy w operacjach zarządzania kryzysowego.
3. Strony dokładają starań, aby wdrożyć Umowę między Unią Europejską a Australią ustanawiającą ramy udziału Australii w europejskich operacjach zarządzania kryzysowego.

Artykuł 6

Przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia

1. Strony uznają, że rozprzestrzenianie broni masowego rażenia i środków jej przenoszenia, zarówno wśród państw, jak i podmiotów niepublicznych, stanowi jedno z największych zagrożeń dla międzynarodowej stabilności i bezpieczeństwa.
2. Strony postanawiają współpracować i przyczynić się do walki z rozprzestrzenianiem broni masowego rażenia i systemów jej przenoszenia poprzez pełne wypełnianie istniejących zobowiązań Stron w ramach traktatów i układów międzynarodowych o rozbrojeniu i nierozprzestrzenianiu broni, jak również innych odpowiednich umów, które Strony ratyfikowały lub do których przystąpiły. Strony postanawiają, że powyższe postanowienie stanowi istotny element niniejszej Umowy.
3. Ponadto Strony postanawiają współpracować i przyczynić się do walki z rozprzestrzenianiem broni masowego rażenia i systemów jej przenoszenia poprzez:
 - a) podejmowanie wszelkich niezbędnych działań mających na celu, stosownie do okoliczności, podpisanie, ratyfikację lub przystąpienie do wszystkich innych odpowiednich instrumentów międzynarodowych, ich pełną realizację oraz ich wspieranie;

- b) utrzymanie skutecznego krajowego systemu kontroli wywozu, obejmującego zarówno kontrolę wywozu, jak i tranzytu towarów związanych z bronią masowego rażenia, w tym kontroli końcowego przeznaczenia technologii podwójnego zastosowania pod kątem broni masowego rażenia oraz przewidującego skuteczne kary w przypadku naruszenia kontroli wywozu;
 - c) wspieranie wdrażania wszelkich odpowiednich rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ;
 - d) współpracę na forach wielostronnych i w ramach systemów kontroli wywozu w celu wspierania nieprolifracji broni masowego rażenia;
 - e) współpracę i koordynację w zakresie działań informacyjnych odnoszących się do broni chemicznej, biologicznej, radiologicznej i bezpieczeństwa jądowego, zabezpieczeń i nieprolifracji oraz kar; oraz
 - f) wymianę istotnych informacji na temat działań podjętych na podstawie niniejszego artykułu, w stosownych przypadkach i zgodnie z ich odpowiednimi kompetencjami.
4. Strony utrzymać i ustanowić regularny dialog polityczny, który będzie towarzyszył tym elementom i je konsolidował.

Artykuł 7

Broń strzelecka i lekka oraz inna broń konwencjonalna

1. Strony uznają, że nielegalna produkcja broni strzeleckiej i lekkiej („BSiL”) i amunicji do tej broni, ich transfer i obrót nimi, a także ich nadmierne gromadzenie, nieprawidłowe zarządzanie, niewłaściwe zabezpieczanie zapasów oraz niekontrolowane rozprzestrzenianie nadal stwarzają poważne zagrożenie dla międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.
2. Strony postanawiają przestrzegać i w całości dopełniać swoich zobowiązań na rzecz zwalczania nielegalnego handlu BSiL i amunicją do niej, zgodnie z obowiązującymi umowami międzynarodowymi, które ratyfikowały lub do których przystąpiły Australia oraz Unia lub jej państwa członkowskie, zgodnie z ich kompetencjami i rezolucjami Rady Bezpieczeństwa ONZ.
3. Strony uznają znaczenie krajowych systemów kontroli przekazywania broni konwencjonalnej, zgodnie z obowiązującymi standardami międzynarodowymi. Strony uznają znaczenie stosowania takich kontroli w odpowiedzialny sposób, co przyczyni się do międzynarodowego i regionalnego pokoju, bezpieczeństwa i stabilności oraz ograniczenia cierpień ludzkich, jak również do zapobiegania przenikaniu broni konwencjonalnej.
4. Strony zobowiązują się w tym względzie dążyć do pełnego wdrożenia traktatu o handlu bronią i do wzajemnej współpracy w ramach tego traktatu, w tym podczas propagowania upowszechniania i pełnego wdrożenia tego traktatu przez wszystkie państwa członkowskie ONZ.
5. Strony zobowiązują się współpracować i zapewnić koordynację, komplementarność i synergię swoich wysiłków, aby rozwiązać problem nielegalnego handlu BSiL oraz amunicją do niej na szczeblu światowym, regionalnym, podregionalnym i krajowym, w celu zapewnienia skutecznego wykonania embarg na handel bronią nakładanych przez Radę Bezpieczeństwa ONZ zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 8

Najcięższe przestępstwa wzbudzające niepokój społeczności międzynarodowej a Międzynarodowy Trybunał Karny

1. Strony potwierdzają, że najcięższe przestępstwa wzbudzające niepokój całej społeczności międzynarodowej nie mogą pozostawać bezkarne i że należy zapewnić ich skuteczne ściganie poprzez podejmowanie działań na poziomie krajowym lub międzynarodowym, w tym przez Międzynarodowy Trybunał Karny.
2. Strony postanawiają współpracować na rzecz realizacji celów Statutu Rzymskiego i w tym celu zobowiązują się do:
 - a) kontynuowania działań na rzecz wdrożenia Statutu Rzymskiego i rozważenia ratyfikacji i wdrożenia powiązanych instrumentów (takich jak Umowa o przywilejach i immunitetach Międzynarodowego Trybunału Karnego);

- b) dalszego propagowania powszechnego przystępowania do Statutu Rzymskiego, m.in. poprzez dzielenie się doświadczeniami z innymi państwami przy przyjmowaniu środków niezbędnych do ratyfikacji i wykonania Statutu Rzymskiego; oraz
- c) ochrony integralności Statutu Rzymskiego przez ochronę jego podstawowych zasad, w tym poprzez powstrzymanie się od zawierania umów o niedostarczaniu osób (znanych również jako „umowy na podstawie art. 98”) z państwami trzecimi oraz zachęcaniu innych, aby również powstrzymali się od zawierania takich umów.

Artykuł 9

Współpraca przy zwalczaniu terroryzmu

1. Strony potwierdzają znaczenie zapobiegania terroryzmowi i jego zwalczania przy pełnym poszanowaniu praworządności i praw człowieka oraz zgodnie z mającymi zastosowanie postanowieniami prawa międzynarodowego, w tym Karty Narodów Zjednoczonych, międzynarodowych konwencji dotyczących zwalczania terroryzmu, odpowiednich rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ, prawa dotyczącego uchodźców i międzynarodowego prawa humanitarnego.
2. W tym kontekście i biorąc pod uwagę globalną strategię zwalczania terroryzmu ONZ, zawartą w rezolucji Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 60/288 z dnia 8 września 2006 r. i przeglądy jej realizacji, Strony postanawiają współpracować w celu zapobiegania aktom terroryzmu i ich eliminowania, w szczególności poprzez:
 - a) wymianę informacji na temat grup terrorystycznych oraz ich sieci wsparcia, zgodnie z prawem międzynarodowym i krajowym;
 - b) wymianę opinii o środkach i metodach stosowanych w celu zwalczania terroryzmu, w tym w dziedzinie technologii i szkoleń, oraz wymianę wiedzy fachowej związanej z zapobieganiem terroryzmowi;
 - c) określenie obszarów przyszłej współpracy, w tym w zakresie zapobiegania rekrutacji i radykalizacji postaw i przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu, a także poprzez partnerstwa z państwami trzecimi;
 - d) we właściwych przypadkach, wspieranie regionalnych inicjatyw na rzecz współpracy w zakresie egzekwowania prawa w walce z terroryzmem w oparciu o pełne poszanowanie praw człowieka i praworządności;
 - e) współpracę mającą na celu pogłębienie międzynarodowego konsensusu w kwestii walki z terroryzmem i ram prawnych regulujących ten konsensus oraz przez działanie na rzecz osiągnięcia porozumienia w sprawie całościowej konwencji dotyczącej terroryzmu międzynarodowego;
 - f) propagowanie współpracy między państwami członkowskimi ONZ w celu skutecznego wdrożenia, za pomocą wszelkich dostępnych środków, globalnej strategii ONZ w sprawie zwalczania terroryzmu; oraz
 - g) wymianę najlepszych praktyk w dziedzinie ochrony praw człowieka w ramach walki z terroryzmem.
3. Strony potwierdzają zobowiązanie do współpracy, w stosownych przypadkach, w celu zapewnienia pomocy w budowaniu zdolności do zwalczania terroryzmu w innych państwach, które potrzebują zasobów i wiedzy fachowej, aby móc zapobiegać działalności terrorystycznej i reagować na nią.
4. Strony postanawiają ściśle współpracować w ramach globalnego forum zwalczania terroryzmu i jego grup roboczych.
5. Strony postanawiają prowadzić regularny dialog na temat zwalczania terroryzmu na poziomie urzędników wysokiego szczebla.

Artykuł 10

Współpraca w ramach organizacji regionalnych i międzynarodowych

Strony zobowiązują się podjąć współpracę przez wymianę poglądów, a w stosownych przypadkach także koordynowanie stanowisk w organizacjach i na forach międzynarodowych i regionalnych, w tym na forum ONZ i jej wyspecjalizowanych agencji, Światowej Organizacji Handlu („WTO”), grupy G-20, Rady Stabilności Finansowej, Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju („OECD”), Grupy Banku Światowego i regionalnych banków rozwoju, dialogu Azja-Europa („ASEM”), Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie („OBWE”), Forum Regionalnego ASEAN, Forum Wysp Pacyfiku oraz Sekretariatu Wspólnoty Pacyfiku.

*Artykuł 11***Bezpieczeństwo międzynarodowe i cyberprzestrzeń**

Strony uznają znaczenie współpracy oraz wymiany poglądów w zakresie bezpieczeństwa międzynarodowego oraz cyberprzestrzeni, w tym w odniesieniu do norm zachowania i stosowania prawa międzynarodowego w cyberprzestrzeni, opracowania środków budowy zaufania i budowania zdolności.

TYTUŁ III

WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE GLOBALNEGO ROZWOJU I POMOCY HUMANITARNEJ

*Artykuł 12***Tworzenie systemu**

1. Strony potwierdzają, że pragną przyczynić się do trwałego wzrostu gospodarczego i zmniejszenia ubóstwa, wzmocnić współpracę w dziedzinie rozwoju międzynarodowego i propagować skuteczność pomocy i rozwoju, ze szczególnym naciskiem na realizację na szczeblu krajowym.
2. Strony uznają znaczenie współpracy, dzięki której działalność rozwojowa może wywierać większy wpływ, mieć szerszy zasięg i oddziaływanie.
3. W tym celu Strony postanawiają:
 - a) prowadzić regularny dialog polityczny w dziedzinie współpracy na rzecz rozwoju;
 - b) prowadzić wymianę poglądów, a w stosownych przypadkach także koordynację stanowisk w kwestiach związanych z rozwojem na forach regionalnych i międzynarodowych, by propagować zrównoważony i sprzyjający włączeniu społecznemu wzrost gospodarczy na rzecz rozwoju społecznego;
 - c) prowadzić wymianę informacji na temat swoich programów rozwojowych, a w stosownych przypadkach także koordynację działań wewnętrznych w celu zwiększenia swojego wkładu w zrównoważony wzrost gospodarczy i ograniczenie ubóstwa poprzez promowanie synergii między swoimi programami, poprawę podziału zadań oraz zwiększenie skuteczności w terenie; oraz
 - d) podejmować delegowaną współpracę pomocową w imieniu drugiej strony, w stosownych przypadkach, w oparciu o uzgodnienia pomiędzy Stronami.

*Artykuł 13***Pomoc humanitarna**

Strony potwierdzają swoje wspólne zobowiązanie do udzielania pomocy humanitarnej i we właściwych przypadkach podejmują wysiłki na rzecz koordynacji działań w tej dziedzinie.

TYTUŁ IV

WSPÓŁPRACA W KWESTIACH GOSPODARCZYCH I HANDLOWYCH

*Artykuł 14***Dialog w sprawie polityki gospodarczej**

Strony postanawiają utrzymywać dialog między swoimi organami oraz zachęcać do wymiany informacji i doświadczeń dotyczących prowadzonej polityki i tendencji makroekonomicznych, łącznie z wymianą informacji na temat koordynacji polityki gospodarczej w ramach regionalnej współpracy i integracji gospodarczej.

Artykuł 15

Dialog i współpraca w sprawie handlu i inwestycji

1. Strony zobowiązują się do współpracy w zakresie wspierania i zapewniania warunków dla wzrostu wymiany handlowej i inwestycji pomiędzy Stronami.
2. Strony są zdecydowane prowadzić dialog i współpracę na wysokim szczeblu w kwestiach związanych z handlem i inwestycjami, aby ułatwić dwustronny przepływ handlu i inwestycji, zapobiegać powstawaniu pozataryfowych trudnień dla handlu i inwestycji i je usuwać oraz aby poprawiać przejrzystość i rozwijać wielostronny system handlowy.
3. Dialog dotyczący handlu i inwestycji obejmuje:
 - a) coroczny dialog na temat polityki handlowej na wysokim szczeblu urzędniczym uzupełniony spotkaniami ministrów dotyczącymi handlu, zgodnie z ustaleniami Stron;
 - b) rozmowy na temat handlu produktami rolnymi i ich wprowadzania do obrotu, kwestii sanitarnych i fitosanitarnych; oraz
 - c) inne wymiany sektorowe uzgodnione przez Strony.
4. Strony informują się wzajemnie i wymieniają opinie na temat rozwoju dwustronnej i międzynarodowej wymiany handlowej, inwestycji oraz związanych z handlem i inwestycjami aspektów innych polityk, w tym na temat kwestii regulacyjnych, które mogą mieć wpływ na handel dwustronny i inwestycje.
5. Strony wymieniają się informacjami na temat swojej polityki w zakresie umów o wolnym handlu i programów zawierania tych umów. Niniejsza Umowa nie wymaga ani nie wyklucza negocjowania ani zawarcia w przyszłości umowy o wolnym handlu między Stronami w celu uzupełnienia i rozszerzenia postanowień niniejszej Umowy dotyczących polityki gospodarczej.
6. Uznając znaczenie liberalizacji handlu jako motoru rozwoju gospodarczego na świecie oraz znaczenie dążenia do niej za pomocą wielostronnego systemu handlu, opartego na zasadach, Strony potwierdzają zobowiązanie do współpracy w ramach WTO w celu doprowadzenia do dalszej liberalizacji handlu.

Artykuł 16

Inwestycje

Strony dążą do stworzenia atrakcyjnych i stabilnych warunków do obustronnych inwestycji poprzez dialog mający na celu:

- a) ugruntowanie wzajemnego zrozumienia i współpracy w kwestiach inwestycyjnych;
- b) poszukiwanie mechanizmów ułatwiających przepływy inwestycyjne; oraz
- c) tworzenie stabilnych, przejrzystych, niedyskryminujących i otwartych przepisów dla inwestorów, bez uszczerbku dla zobowiązań Stron w ramach preferencyjnych umów handlowych oraz innych zobowiązań międzynarodowych.

Artykuł 17

Zamówienia publiczne

1. Strony potwierdzają zobowiązanie do podtrzymywania otwartości i przejrzystości w ramach zamówień publicznych, które zgodnie z ich zobowiązaniami międzynarodowymi będą sprzyjać najlepszemu stosunkowi wartości do ceny, konkurencyjności rynków i niedyskryminacyjnym praktykom nabywczym, a tym samym będą sprzyjać wymianie handlowej między Stronami.
2. Strony postanawiają zintensyfikować prowadzone konsultacje, współpracę oraz wymianę doświadczeń i najlepszych praktyk w dziedzinie zamówień publicznych w odniesieniu do kwestii będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w tym w odniesieniu do ram regulacyjnych Stron.
3. Strony postanawiają zbadać sposoby dalszego ułatwiania wzajemnego dostępu do swoich rynków zamówień publicznych oraz wymiany poglądów na temat środków i praktyk, które mogłyby niekorzystnie wpływać na wymianę zamówień publicznych między nimi.

Artykuł 18

Bariery techniczne w handlu

1. Strony podzielają pogląd, że głównym elementem ułatwiającym wymianę handlową jest większa spójność norm, przepisów technicznych i procedur oceny zgodności.
2. Strony uznają wspólny interes związany z ograniczaniem barier technicznych w handlu i w tym celu zobowiązują się do współpracy w ramach Porozumienia WTO w sprawie barier technicznych w handlu oraz Porozumienia w sprawie wzajemnego uznawania w odniesieniu do oceny zgodności, certyfikatów i oznakowania między Wspólnotą Europejską a Australią.

Artykuł 19

Kwestie sanitarne, fitosanitarne i dobrostan zwierząt

1. Strony postanawiają zacieśnić współpracę w kwestiach sanitarnych i fitosanitarnych, aby chronić życie i zdrowie ludzi, zwierząt i roślin na terytorium Stron, z uwzględnieniem praw i obowiązków Stron wynikających z Porozumienia WTO w sprawie stosowania środków sanitarnych i fitosanitarnych (zwanego dalej „porozumieniem w sprawie stosowania środków sanitarnych i fitosanitarnych”).
2. W ramach określonych porozumieniem w sprawie stosowania środków sanitarnych i fitosanitarnych i odpowiednimi międzynarodowymi normami Kodeksu Żywnościowego (Codex Alimentarius), Międzynarodowej konwencji ochrony roślin („IPPC”) oraz Światowej Organizacji Zdrowia Zwierząt („OIE”) Strony wymieniają się informacjami w celu poszerzenia wzajemnej znajomości swoich środków sanitarnych i fitosanitarnych i ułatwienia handlu między Stronami poprzez:
 - a) regularne spotkania odbywające się na właściwych forach uzgodnionych przez Strony w celu wymiany poglądów na temat przepisów, środków wykonawczych, systemów kontroli i certyfikacji oraz procedur nadzoru dotyczących środków sanitarnych i fitosanitarnych oraz środków dotyczących dobrostanu zwierząt, a także w celu zajęcia się problemami wynikającymi ze stosowania środków sanitarnych i fitosanitarnych;
 - b) dążenie do stosowania wymogów dotyczących przywozu na całym terytorium Strony dokonującej wywozu, w tym stosowanie zasad regionalizacji;
 - c) zgodnie z porozumieniem w sprawie stosowania środków sanitarnych i fitosanitarnych:
 - (i) uznanie obszarów wolnych od chorób i szkodników oraz obszarów niewielkiego rozpowszechnienia chorób i szkodników;
 - (ii) weryfikację całości lub części systemu kontroli i certyfikacji stosowanego przez organy Strony dokonującej wywozu;
 - d) wymianę informacji na temat kwestii sanitarnych i fitosanitarnych oraz dobrostanu zwierząt, które wpływają lub mogą wpływać na handel między Stronami, takich jak środki nadzwyczajne, nowo występujące choroby i szkodniki oraz nowe dowody naukowe.
3. Strony postanawiają współpracować i wymieniać się informacjami w kwestiach dotyczących dobrostanu zwierząt.
4. Współpraca Stron w kwestiach sanitarnych i fitosanitarnych oraz w zakresie dobrostanu zwierząt odbywa się także na stosownych forach wielostronnych, m.in. w ramach WTO, Komisji Kodeksu Żywnościowego, IPPC i OIE.

Artykuł 20

Cła

Strony prowadzą współpracę celną w formie dwustronnej i wielostronnej z zastrzeżeniem przestrzegania swoich przepisów w tym zakresie. W tym celu Strony postanawiają przede wszystkim wymieniać się doświadczeniami oraz badać możliwości uproszczenia procedur celnych, zapewnienia przejrzystości i usprawnienia współpracy w takich obszarach, jak ułatwienia w handlu, bezpieczeństwo i ochrona handlu międzynarodowego oraz zwalczanie oszustw celnych.

*Artykuł 21***Własność intelektualna**

1. Strony potwierdzają znaczenie swoich praw i obowiązków w odniesieniu do praw własności intelektualnej, w tym praw autorskich i pokrewnych, znaków towarowych, oznaczeń geograficznych, wzorów przemysłowych, prawa do ochrony odmian roślin oraz patentów i ich egzekwowania, zgodnie z najsurowszymi normami międzynarodowymi, których każda ze Stron przestrzega.
2. Strony postanawiają wymieniać się informacjami i dzielić się doświadczeniami w kwestiach własności intelektualnej odnoszących się do zarządzania, ochrony i egzekwowania praw własności intelektualnej za pomocą odpowiednich form współpracy.

*Artykuł 22***Polityka konkurencji**

Strony wspierają konkurencję w działalności gospodarczej poprzez egzekwowanie swoich przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących konkurencji. Strony postanawiają dzielić się informacjami na temat polityki konkurencji i kwestii powiązanych oraz zacieśniać współpracę pomiędzy swoimi organami ochrony konkurencji.

*Artykuł 23***Usługi**

Strony nawiązują merytoryczny dialog mający na celu propagowanie dwustronnego handlu usługami i wymianę informacji na temat otoczenia regulacyjnego każdej ze stron.

*Artykuł 24***Usługi finansowe**

W odniesieniu do usług finansowych Strony postanawiają utrzymać wymianę informacji i doświadczeń na temat nadzoru i otoczenia regulacyjnego oraz zacieśniać współpracę z myślą o poprawie systemów rachunkowości, audytu, nadzoru i regulacji w bankowości, ubezpieczeniach oraz innych obszarach sektora finansowego.

*Artykuł 25***Podatki**

1. Dążąc do umocnienia i rozwoju działalności gospodarczej, a równocześnie uwzględniając konieczność stworzenia odpowiednich ram regulacyjnych, Strony uznają potrzebę i zobowiązują się do wdrożenia zasad dobrej administracji w obszarze podatków, obejmującej przejrzystość, wymianę informacji i unikanie szkodliwych praktyk podatkowych.
2. Strony współpracują, w ramach swoich kompetencji, m.in. za pośrednictwem odpowiednich forów międzynarodowych, aby usprawnić międzynarodową współpracę w dziedzinie podatków i ułatwić pobór uzasadnionych dochodów podatkowych, z poszanowaniem zasad dobrej administracji wspomnianych w ust. 1.

*Artykuł 26***Przejrzystość**

Strony uznają znaczenie przejrzystości i przestrzegania procedur w zarządzaniu swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi dotyczącymi handlu, jak określono w art. X Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu („GATT 1994”) i art. III Układu ogólnego w sprawie handlu usługami („GATS”) i w tym celu Strony postanawiają zacieśnić współpracę i wymianę informacji w celu podniesienia jakości i skuteczności regulacji oraz propagowania zasad dobrych zachowań administracyjnych.

*Artykuł 27***Surowce**

1. Strony uznają, że przejrzyste, rynkowe podejście jest najlepszym sposobem stworzenia warunków sprzyjających inwestycjom w zakresie produkcji i handlu surowcami oraz wspierania skutecznej dystrybucji i wykorzystania surowców.
2. Strony, uwzględniając swoją politykę gospodarczą i cele gospodarcze, z myślą o wspieraniu wymiany handlowej, postanawiają zacieśnić współpracę w kwestiach dotyczących surowców w celu wzmocnienia opartych na zasadach światowych reguł handlu surowcami i sprzyjania przejrzystości na światowych rynkach surowców.
3. Współpraca ta może obejmować między innymi następujące dziedziny:
 - a) kwestie podaży i popytu, dwustronnej wymiany handlowej i inwestycji, a także istotne kwestie związane z handlem międzynarodowym;
 - b) otoczenie regulacyjne każdej ze Stron; oraz
 - c) najlepsze praktyki w zakresie zrównoważonego rozwoju przemysłu wydobywczego, w tym politykę w zakresie surowców mineralnych, zagospodarowanie przestrzenne i procedury wydawania pozwoleń.
4. Strony będą współpracować ze sobą w drodze dialogu dwustronnego lub w ramach odpowiednich wielostronnych struktur bądź instytucji międzynarodowych.

*Artykuł 28***Handel i zrównoważony rozwój**

1. Strony potwierdzają zobowiązanie do wspierania rozwoju handlu międzynarodowego i inwestycji w sposób przyczyniający się do osiągnięcia celu, jakim jest zrównoważony rozwój, oraz dążą do tego, by cel ten był realizowany na wszystkich poziomach stosunków gospodarczych.
2. Strony uznają prawo każdej ze Stron do określenia własnych krajowych poziomów w zakresie ochrony środowiska i ochrony pracy oraz do przyjęcia lub zmiany swoich odpowiednich przepisów i polityk, zgodnie z zobowiązaniem do przestrzegania międzynarodowych standardów i porozumień.
3. Strony uznają również, że należy unikać zachęcania do wymiany handlowej lub inwestycji przez obniżenie lub oferowanie obniżenia poziomu ochrony przewidzianego w przepisach krajowych dotyczących środowiska lub pracy.
4. Strony wymieniają się informacjami i dzielą się doświadczeniami na temat swoich działań na rzecz spójności i wzajemnego wsparcia między handlem, polityką społeczną i ochroną środowiska, w tym na temat aspektów określonych w tytule VIII, oraz zacieśniają dialog i współpracę w kwestiach zrównoważonego rozwoju, które mogą pojawić się w kontekście stosunków handlowych.

*Artykuł 29***Współpraca przedsiębiorstw**

1. Strony zachęcają do nawiązywania silniejszych powiązań między przedsiębiorstwami i umacniają powiązania między organami władz a przedsiębiorstwami poprzez obustronne wizyty i działania z udziałem przedsiębiorstw, m.in. w ramach procesu ASEM.
2. Współpraca ta w szczególności zmierza do podnoszenia konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). Może ona obejmować między innymi:
 - a) pobudzanie transferu technologii;
 - b) wymianę dobrych praktyk w zakresie dostępu do finansowania;

- c) propagowanie odpowiedzialności społecznej i rozliczalności przedsiębiorstw; oraz
 - d) rozwijanie istniejącej współpracy w zakresie norm i oceny zgodności.
3. Strony postanawiają ułatwić i rozwijać dialog i współpracę między swoimi agencjami odpowiedzialnymi za wspieranie handlu i inwestycji.

Artykuł 30

Społeczeństwo obywatelskie

Strony zachęcają do dialogu pomiędzy organizacjami rządowymi i pozarządowymi, takimi jak związki zawodowe, zrzeszenia pracodawców, stowarzyszenia branżowe oraz izby handlowe i przemysłowe, w celu wspierania handlu i inwestycji w dziedzinach stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania.

Artykuł 31

Turystyka

Uznając znaczenie turystyki w pogłębianiu wzajemnego zrozumienia i szacunku między narodami Unii i Australii oraz korzyści ekonomiczne płynące z rozwoju turystyki, Strony postanawiają współpracować w celu zwiększenia obustronnego ruchu turystycznego między Unią i Australią.

TYTUŁ V

WSPÓLPRACA W DZIEDZINIE SPRAWIEDLIWOŚCI, WOLNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA

Artykuł 32

Współpraca prawna

1. Strony uznają znaczenie międzynarodowego prawa prywatnego oraz współpracy prawnej i sądowej w sprawach cywilnych i handlowych dla tworzenia otoczenia ułatwiającego handel międzynarodowy i inwestycje oraz mobilność osób. Strony postanawiają wzmocnić współpracę, m.in. poprzez negocjowanie, ratyfikację i wdrożenie umów międzynarodowych, takich jak porozumienia przyjęte w ramach Haskiej Konferencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego.
2. Strony postanawiają w miarę możliwości ułatwiać i propagować polubowne rozstrzygnięcie międzynarodowych sporów cywilnych i prywatnych sporów handlowych zgodnie z mającymi zastosowanie instrumentami międzynarodowymi.
3. W odniesieniu do współpracy sądowej w sprawach karnych Strony zacieśniają współpracę w zakresie wzajemnej pomocy prawnej, na podstawie stosownych instrumentów międzynarodowych. W stosownych przypadkach współpraca ta będzie obejmowała przystąpienie do odnośnych instrumentów ONZ oraz ich wdrożenie. W stosownych przypadkach może ona również polegać na udzielaniu poparcia dla odnośnych instrumentów Rady Europy, a także na współpracy między właściwymi organami australijskimi a Eurojustem.

Artykuł 33

Współpraca w zakresie ścigania przestępstw

Strony postanawiają współpracować na poziomie organów, agencji i służb zajmujących się ściganiem przestępstw oraz uczestniczyć w zwalczaniu i likwidowaniu międzynarodowych zagrożeń przestępczych wspólnych dla Stron. Współpraca ta może polegać na wzajemnej pomocy w prowadzeniu postępowań przygotowawczych, wymianie technik dochodzeniowych, wspólnym kształceniu i szkoleniu pracowników; może także przybierać formę innych wspólnych działań i rodzajów pomocy wspólnie określonych przez Strony.

Artykuł 34

Zwalczanie terroryzmu, ponadnarodowej przestępczości zorganizowanej i korupcji

1. Strony postanawiają współpracować w zakresie zapobiegania terroryzmowi i jego zwalczania, jak określono w art. 9.
2. Strony potwierdzają zobowiązanie do współpracy w zakresie zapobiegania przestępczości zorganizowanej, przestępczości gospodarczej i finansowej, korupcji, fałszowaniu pieniędzy i nielegalnym transakcjom oraz do zwalczania tych zjawisk poprzez pełne przestrzeganie wzajemnych międzynarodowych zobowiązań w tej dziedzinie, w tym skutecznej współpracy w odzyskiwaniu mienia lub środków uzyskanych poprzez korupcję.
3. W ramach zapobiegania przestępstwom terrorystycznym lub poważnej przestępczości międzynarodowej, ich wykrywania, prowadzenia postępowań w ich sprawie i ich ścigania Strony uznają znaczenie umowy między Unią Europejską a Australią o przetwarzaniu i przekazywaniu danych dotyczących przelotu pasażera (PNR) przez przewoźników lotniczych do australijskiej służby celnej i służby granicznej.
4. Strony wspierają wdrożenie Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej i protokołów uzupełniających do niej, a także wdrożenie skutecznych i wydajnych mechanizmów przeglądu.
5. Strony wspierają także wdrożenie Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji, w tym zastosowanie skutecznego mechanizmu przeglądu, z uwzględnieniem zasad przejrzystości i udziału społeczeństwa obywatelskiego.

Artykuł 35

Zwalczanie niedozwolonych środków odurzających

1. W granicach swoich uprawnień i kompetencji Strony współpracują w celu zapewnienia zrównoważonego i zintegrowanego podejścia do minimalizowania szkód spowodowanych niedozwolonymi środkami odurzającymi wśród pojedynczych osób, rodzin i społeczności. Polityka i działania realizowane w kwestii środków odurzających mają na celu wzmocnienie struktur zajmujących się zwalczaniem niedozwolonych środków odurzających, zmniejszenie podaży takich środków, ograniczenie handlu nimi i popytu na nie, naprawianie skutków zdrowotnych i społecznych nadużywania środków odurzających, zapewnianie możliwości wyjścia z nałogu, a także prowadzenie stałej współpracy w skutecznym zwalczaniu wykorzystywania prekursorów chemicznych do nielegalnej produkcji środków odurzających i substancji psychotropowych.
2. Strony podejmują współpracę mającą na celu likwidowanie międzynarodowych sieci przestępczych zajmujących się nielegalnym obrotem środkami odurzającym i polegającą m.in. na wymianie informacji i danych wywiadowczych, szkoleniach i wymianie najlepszych praktyk, w tym w zakresie stosowania specjalnych technik dochodzeniowych. Szczególne wysiłki skierowane są na zwalczanie przenikania przestępczości do sfery legalnej gospodarki.
3. Strony współpracują w celu rozwiązania problemu nowych substancji psychoaktywnych, m.in. poprzez wymianę informacji i danych wywiadowczych, stosownie do sytuacji.

Artykuł 36

Zwalczanie cyberprzestępczości

1. Strony zacieśniają współpracę w celu zapobiegania i zwalczania przestępczości z wykorzystaniem zaawansowanej technologii, cyberprzestępczości i przestępczości elektronicznej oraz rozpowszechniania treści terrorystycznych za pośrednictwem internetu przez wymianę informacji i doświadczeń praktycznych zgodnie ze swoim prawem krajowym i międzynarodowymi zobowiązaniami dotyczącymi praw człowieka, w granicach swojej odpowiedzialności.
2. Strony wymieniają się informacjami na temat kształcenia i szkolenia śledczych zajmujących się cyberprzestępczością, prowadzenia postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z cyberprzestępczością oraz kryminalistyki cyfrowej.
3. Strony propagują Konwencję budapeszteńską o cyberprzestępczości jako dokument wyznaczający światowe standardy w zwalczaniu cyberprzestępczości na wszystkich stosownych szczeblach.

*Artykuł 37***Zwalczanie prania pieniędzy i finansowania terroryzmu**

1. Strony podkreślają konieczność współpracy w zakresie zapobiegania wykorzystywaniu ich systemów finansowych do prania dochodów z działalności przestępczej każdego rodzaju, w tym z nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i korupcji, a także współpracy w zakresie zwalczania finansowania terroryzmu. Współpraca ta obejmuje również odzyskiwanie mienia lub środków uzyskanych z działalności przestępczej.
2. Strony prowadzą wymianę odpowiednich informacji w ramach określonych stosownymi przepisami oraz wdrażają właściwe środki, aby zwalczać pranie pieniędzy i finansowanie terroryzmu zgodnie ze standardami przyjętymi przez odpowiednie podmioty międzynarodowe działające w tym obszarze, takie jak Grupa Specjalna ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy.

*Artykuł 38***Migracja i azyl**

1. Strony postanawiają zintensyfikować dialog i współpracę w dziedzinie migracji, azylu, uczestnictwa oraz różnorodności.
2. Współpraca może obejmować wymianę informacji na temat podejścia do nielegalnej imigracji, przemytu ludzi, handlu ludźmi, azylu, uczestnictwa migrantów w życiu społecznym i ekonomicznym, zarządzania granicami, wiz, danych biometrycznych i bezpieczeństwa dokumentów.
3. Strony postanawiają współpracować na rzecz zapobiegania nielegalnej migracji i kontrolowania jej. W tym celu:
 - a) Australia wyraża zgodę na readmisję swoich obywateli nielegalnie przebywających na terytorium państwa członkowskiego, na wniosek tego państwa, bez zbędnych formalności, które spowodowałyby niepotrzebne opóźnienia;
 - b) każde państwo członkowskie wyraża zgodę na readmisję swoich obywateli nielegalnie przebywających na terytorium Australii, na jej wniosek, bez zbędnych formalności, które spowodowałyby niepotrzebne opóźnienia; oraz
 - c) państwa członkowskie i Australia zapewniają swoim obywatelom właściwe dokumenty tożsamości niezbędne do tego celu.
4. Strony, na wniosek jednej z nich, badają możliwość zawarcia umowy o readmisji między Australią a Unią Europejską. W tym kontekście rozważą również zawarcie stosownych uzgodnień dotyczących readmisji obywateli państw trzecich i bezpaństwowców.

*Artykuł 39***Ochrona konsularna**

1. Australia wyraża zgodę, aby placówki dyplomatyczne i konsularne każdego reprezentowanego państwa członkowskiego mogły sprawować ochronę konsularną⁽¹⁾ w Australii w imieniu innych państw członkowskich, które nie mają stałego przedstawicielstwa w Australii.
2. Unia i państwa członkowskie wyrażają zgodę, aby placówki dyplomatyczne i konsularne Australii mogły sprawować ochronę konsularną w imieniu państwa trzeciego oraz aby państwa trzecie mogły sprawować ochronę konsularną w imieniu Australii w tych miejscach w Unii, gdzie Australia lub zainteresowane państwo trzecie nie mają stałego przedstawicielstwa.
3. Ust. 1 i 2 mają na celu zwolnienie z wszelkich wymogów dotyczących zgłoszenia lub uzyskania zgody, które w przeciwnym razie mogłyby mieć zastosowanie.
4. Strony postanawiają ułatwiać dialog między ich właściwymi organami na temat spraw konsularnych.

⁽¹⁾ Australia może wyrazić zgodę na użycie w niniejszym artykule terminu „ochrona konsularna” w miejsce terminu „funkcje konsularne”, przy założeniu, że pierwszy termin zawiera w sobie funkcje, o których mowa w art. 9 dyrektywy Rady (UE) 2015/637 z dnia 20 kwietnia 2015 r. w sprawie środków koordynacji i współpracy mających ułatwić ochronę konsularną niereprezentowanych obywateli Unii w państwach trzecich oraz uchylającej decyzję 95/553/WE oraz że funkcje te obejmują awaryjne dostarczanie paszportów lub dokumentów podróży.

Artykuł 40

Ochrona danych osobowych

1. Strony postanawiają współpracować w celu zapewnienia, aby poziom ochrony danych osobowych był zgodny z odnośnymi normami międzynarodowymi, m.in. z wytycznymi OECD w sprawie ochrony prywatności i transgranicznych przepływów danych osobowych.
2. Współpraca w zakresie ochrony danych osobowych może polegać m.in. na wymianie informacji i wiedzy fachowej. Może ona również obejmować współpracę między organami regulacyjnymi działającymi w ramach takich struktur jak OECD (Grupa Robocza ds. Bezpieczeństwa Informacji i Prywatności), Światowa Sieć na rzecz Prywatności (Global Privacy Enforcement Network).

TYTUŁ VI

WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE BADAŃ NAUKOWYCH, INNOWACJI I SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO

Artykuł 41

Nauka, badania naukowe i innowacje

1. Strony postanawiają zacieśniać współpracę w zakresie nauki, badań naukowych i innowacji, wspierając lub uzupełniając w ten sposób Umowę odnoszącą się do współpracy naukowo-technicznej między Wspólnotą Europejską a Australią.
2. Ścisła współpraca ma na celu między innymi:
 - a) stawienie czoła najważniejszym wspólnym wyzwaniom społecznym obecnym w Australii i Unii, zweryfikowanym i zatwierdzonym przez Wspólny Komitet ds. Współpracy Naukowej i Technologicznej, ustanowiony na mocy art. 5 Umowy odnoszącej się do współpracy naukowo-technicznej między Wspólnotą Europejską a Australią;
 - b) włączenie szeregu publicznych i prywatnych podmiotów innowacyjnych, w szczególności MŚP, aby ułatwić wykorzystywanie wyników badań opartych na współpracy i osiągnięcie wzajemnie korzystnych komercyjnych lub szerszych skutków społecznych;
 - c) ułatwienie korzystania przez australijskich i unijnych naukowców z możliwości oferowanych przez programy badawcze i innowacyjne każdej ze Stron, m.in. poprzez:
 - (i) kompleksowe informacje o programach i możliwościach uczestnictwa;
 - (ii) bezzwłoczne udostępnianie informacji na temat pojawiających się priorytetów strategicznych;
 - (iii) badanie możliwości wykorzystania i wzmocnienia mechanizmów współpracy, takich jak partnerstwo, wspólne zaproszenia i skoordynowane zaproszenia do składania wniosków; oraz
 - d) badanie możliwości współdziałania Australii i Unii na rzecz nawiązania szerszej zakrojonej regionalnej i międzynarodowej współpracy w dziedzinie badań i innowacji oraz uczestnictwa w niej.
3. Strony, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, zachęcają swój sektor prywatny i publiczny oraz społeczeństwo obywatelskie do uczestnictwa w działaniach zacieśniających taką współpracę.
4. Zacieśniona współpraca koncentruje się na wszystkich obszarach cywilnych badań naukowych i innowacji, w tym między innymi na:
 - a) podejmowaniu wyzwań społecznych w obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania oraz na usprawnianiu kluczowych technologii wspomagających, w tym nauki o kosmosie;
 - b) infrastrukturze badawczej, w tym na e-infrastrukturze, oraz na wymianie informacji dotyczących takich kwestii jak dostęp, zarządzanie, finansowanie i priorytety w zakresie infrastruktur badawczych; oraz
 - c) zwiększeniu mobilności naukowców między Australią a Unią.

Artykuł 42

Spółczesność informacyjna

1. Uznając, że technologie informacyjno-komunikacyjne są ważnymi elementami współczesnego życia oraz mają ogromne znaczenie dla rozwoju gospodarczego i społecznego, Strony postanawiają prowadzić wymianę poglądów na temat prowadzonej przez nie polityki w tej dziedzinie.
2. Współpraca w tym obszarze może koncentrować się w szczególności na:
 - a) wymianie poglądów na temat różnych aspektów społeczeństwa informacyjnego, w szczególności na temat strategii łączności elektronicznej i dotyczących jej uregulowań, w tym usługi powszechnej, licencjonowania i ogólnych zezwoleń, ochrony prywatności i danych osobowych, e-administracji i otwartej administracji, bezpieczeństwa internetu oraz niezależności i efektywności organów regulacyjnych;
 - b) wzajemnym połączeniu i interoperacyjności sieci badawczych, infrastruktury i usług obliczeniowych i gromadzenia danych naukowych, m.in. w kontekście regionalnym;
 - c) ujednoczeniu, certyfikacji i rozpowszechnianiu nowych technologii informacyjno-komunikacyjnych;
 - d) aspektach technologii i usług informacyjno-telekomunikacyjnych dotyczących bezpieczeństwa, zaufania i prywatności, w tym promowaniu bezpieczeństwa w internecie, zwalczaniu wykorzystywania technologii informacyjnych i wszelkich form mediów elektronicznych oraz wymiany informacji niezgodnie z ich przeznaczeniem; oraz
 - e) wymianie poglądów na temat działań wymierzonych w problem kosztów roamingu międzynarodowego, m.in. jako bariery utrudniającej transgraniczną wymianę handlową.

TYTUŁ VII

WSPÓŁPRACA W DZIEDZINIE EDUKACJI I KULTURY

Artykuł 43

Edukacja, szkolenia i młodzież

1. Strony uznają kluczowy wkład kształcenia i szkolenia w tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy i zrównoważony wzrost w gospodarkach opartych na wiedzy oraz potwierdzają, że współpraca w dziedzinie kształcenia, szkolenia i innych kwestii związanych z młodzieżą leży w ich wspólnym interesie.
2. Zgodnie ze wspólnymi interesami oraz celami swoich polityk w dziedzinie edukacji Strony zobowiązują się kontynuować dialog UE-Australia dotyczący polityki kształcenia i szkolenia oraz wspierać odpowiednie wspólne działania dotyczące edukacji, szkoleń i młodzieży. Współpraca ta dotyczy wszystkich sektorów edukacji i może mieć formę między innymi:
 - a) mobilności osób poprzez promowanie i ułatwianie wymiany studentów, pracowników akademickich i administracyjnych instytucji szkolnictwa wyższego, nauczycieli i osób pracujących z młodzieżą;
 - b) wspólnych projektów współpracy między instytucjami kształcenia i szkolenia w Unii i Australii służących opracowywaniu programów nauczania, wspólnych programów badawczych i dyplomów ukończenia studiów oraz mobilności nauczycieli i studentów;
 - c) współpracy instytucjonalnej, nawiązywania kontaktów i współpracy partnerskiej służących wymianie doświadczeń i wiedzy eksperckiej oraz tworzeniu rzeczywistych powiązań między edukacją, badaniami naukowymi i innowacjami; oraz
 - d) wspieraniu reform politycznych poprzez dialog, badania, konferencje, seminaria, grupy robocze, ćwiczenia porównawcze oraz wymianę informacji i dobrych praktyk, zwłaszcza w związku z procesem bolońskim i kopenhaskim oraz unijnymi narzędziami służącymi przejrzystości.

Artykuł 44

Współpraca w zakresie kultury, polityki audiowizualnej i mediów

1. Strony postanawiają propagować ściślejszą współpracę w sektorze kultury i sektorze kreatywnym w celu poprawy m.in. wzajemnego zrozumienia i wiedzy o swoich kulturach.
2. Strony dążą również do podejmowania odpowiednich działań celem promowania wymiany kulturalnej oraz realizowania wspólnych inicjatyw w różnych sferach kultury, z wykorzystaniem dostępnych instrumentów i ram współpracy.
3. Strony starają się wspierać mobilność osób zawodowo związanych z kulturą i dzieł sztuki między Australią a Unią i jej państwami członkowskimi.
4. Strony zachęcają do dialogu międzykulturowego między organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, a także pojedynczymi osobami reprezentującymi Strony.
5. Strony postanawiają współpracować, szczególnie w drodze dialogu politycznego, na właściwych forach międzynarodowych, np. w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Oświaty, Nauki i Kultury (UNESCO), aby dążyć do osiągnięcia wspólnych celów i promować różnorodność kulturową, m.in. przez wykonanie postanowień Konwencji UNESCO w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego.
6. Strony zachęcają do wymiany, współpracy i dialogu między instytucjami i specjalistami w sektorze audiowizualnym i medialnym, a także je wspierają i ułatwiają.
7. Strony postanawiają wspierać współpracę kulturalną w ramach procesu ASEM, zwłaszcza poprzez działania Fundacji Azja-Europa („ASEF”).

TYTUŁ VIII

WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU, ENERGII I TRANSPORTU

Artykuł 45

Środowisko i zasoby naturalne

1. Strony zgadzają się co do potrzeby ochrony i zachowania zasobów naturalnych i różnorodności biologicznej oraz zarządzania nimi w zrównoważony sposób, gdyż zasoby te stanowią podstawę rozwoju obecnych i przyszłych pokoleń.
2. Strony zacieśniają współpracę w dziedzinie ochrony środowiska oraz włączenia aspektów środowiskowych do wszystkich sektorów współpracy, w tym w kontekście międzynarodowym i regionalnym, w szczególności w odniesieniu do:
 - a) podtrzymywania dialogu wysokiego szczebla na temat kwestii środowiskowych;
 - b) uczestnictwa w wielostronnych umowach środowiskowych i ich wdrażania, a także, w stosownych przypadkach, poszukiwania wspólnego stanowiska Stron w kwestiach środowiskowych, m.in. przez aktywność na forach wielostronnych;
 - c) promowanie i zachęcanie do dostępu do zasobów genetycznych i zrównoważonego ich wykorzystania zgodnie z przepisami krajowymi i traktatami międzynarodowymi mającymi zastosowanie w tej dziedzinie, ratyfikowanymi przez Strony lub do których Strony przystąpiły; oraz
 - d) wspieranie wymiany informacji, wiedzy technicznej oraz praktyki środowiskowej w takich obszarach, jak:
 - (i) wdrożenie i egzekwowanie prawodawstwa w zakresie ochrony środowiska;
 - (ii) efektywnego gospodarowania zasobami oraz zrównoważonej konsumpcji i produkcji;
 - (iii) ochrony i zrównoważonego wykorzystania różnorodności biologicznej;
 - (iv) chemikaliów i gospodarowania odpadami;
 - (v) polityki wodnej; oraz
 - (vi) ochrony środowiska przybrzeżnego i morskiego, oraz kontroli zanieczyszczenia i degradacji.

*Artykuł 46***Zmiana klimatu**

1. Strony uznają wspólne globalne zagrożenie spowodowane zmianą klimatu i konieczność podjęcia działań przez wszystkie państwa, aby doprowadzić do redukcji emisji w celu stabilizacji stężeń gazów cieplarnianych w powietrzu na poziomie, który zapobiegnie groźnej ingerencji antropogenicznej. W zakresie swoich odpowiednich kompetencji i bez uszczerbku dla dyskusji prowadzonych na innych forach, m.in. w ramach Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC), Strony zacieśniają współpracę w tej dziedzinie. Współpraca ta ma na celu między innymi:

- a) zwalczanie zmiany klimatu mające ogólnie na celu ustabilizowanie stężenia gazów cieplarnianych w atmosferze, biorąc pod uwagę najnowsze dane naukowe oraz potrzebę przejścia do gospodarki niskoemisyjnej przy jednoczesnym zrównoważonym wzroście gospodarczym za pośrednictwem właściwych krajowych działań łagodzących i dostosowawczych;
- b) wymianę wiedzy fachowej i informacji na temat projektowania, realizacji i ewolucji poszczególnych krajowych polityk i strategii w zakresie łagodzenia zmiany klimatu, z uwzględnieniem mechanizmów rynkowych w stosownych przypadkach;
- c) wymianę wiedzy fachowej i informacji na temat publicznych i prywatnych instrumentów finansowania działań w dziedzinie klimatu;
- d) współdziałanie w zakresie badań nad technologiami niskoemisyjnymi, ich rozwoju, rozpowszechniania, rozmieszczania i przekazywania w celu przeciwdziałania emisji gazów cieplarnianych oraz nawoływanie do efektywnego wykorzystania zasobów przy jednoczesnym utrzymaniu wzrostu gospodarczego;
- e) wymianę doświadczeń, wiedzy fachowej i najlepszych praktyk, stosownie do sytuacji, w zakresie monitorowania i analizowania skutków gazów cieplarnianych oraz opracowywanie programów łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej oraz strategii niskoemisyjnych;
- f) wspieranie, w stosownych przypadkach, działań służących łagodzeniu zmiany klimatu i przystosowaniu się do niej w państwach rozwijających się;
- g) wspólne dążenie do zawarcia pełnego i prawnie wiążącego międzynarodowego porozumienia w sprawie klimatu mającego zastosowanie do wszystkich państw.

2. W tym celu Strony postanawiają prowadzić regularny dialog i współpracę w kwestiach politycznych, merytorycznych i technicznych, zarówno na szczeblu dwustronnym, jak i na właściwych forach kilkustronnych i wielostronnych.

*Artykuł 47***Ochrona ludności**

Strony uznają potrzebę minimalizowania skutków klęsk żywiołowych i katastrof spowodowanych przez człowieka. Strony potwierdzają wspólne zobowiązanie do zapobiegania, łagodzenia, gotowości i środków reagowania w celu zwiększenia odporności społeczeństwa i infrastruktury oraz do współpracy w stosownych przypadkach za pośrednictwem dwustronnych i wielostronnych kontaktów politycznych w kierunku osiągnięcia tych celów.

*Artykuł 48***Energia**

Strony uznają znaczenie sektora energetycznego oraz dobrze funkcjonującego rynku energii dla zrównoważonego rozwoju i wzrostu gospodarczego, gdyż przyczynia się on do osiągnięcia celów rozwoju uzgodnionych na szczeblu międzynarodowym oraz do współpracy zmierzającej do sprostania globalnym wyzwaniom środowiskowym i klimatycznym, a ponadto podejmują starania, w zakresie swoich kompetencji, aby zacieśnić współpracę w tym obszarze z myślą o:

- a) opracowaniu polityki zwiększającej bezpieczeństwo energetyczne;
- b) wspieraniu światowego handlu energią i inwestycji w tym zakresie;
- c) poprawie konkurencyjności;
- d) poprawie funkcjonowania światowych rynków energetycznych;

- e) wymianie informacji i doświadczeń politycznych za pośrednictwem istniejących wielostronnych forów energetycznych;
- f) wspieraniu opracowania i absorpcji czystych, różnorodnych, opłacalnych i zrównoważonych technologii energetycznych, w tym technologii odnawialnych i niskoemisyjnych;
- g) osiągnięciu racjonalnego wykorzystania energii dzięki wspólnemu wysiłkowi dostawców i odbiorców przez promowanie efektywności energetycznej w produkcji, transporcie, dystrybucji i wykorzystaniu końcowym energii; oraz
- h) wymianie najlepszych praktyk w zakresie wydobycia i produkcji energii.

Artykuł 49

Transport

1. Strony dążą do współpracy we wszystkich właściwych obszarach polityki transportowej, w tym w zakresie zintegrowanej polityki transportowej, mając na względzie poprawę przepływu towarów i pasażerów, wspieranie bezpieczeństwa w transporcie morskim i lotniczym, ochronę środowiska oraz poprawę wydajności swoich systemów transportu.
2. Współpraca między Stronami w tej dziedzinie ma na sprzyjać:
 - a) wymianie informacji na temat polityki i praktyki transportowej Stron, w tym terminowemu doradztwu na temat proponowanych zmian w systemach regulacyjnych dotyczących poszczególnych sektorów transportu;
 - b) wzmocnieniu stosunków lotniczych między Australią a Unią, zwiększeniu dostępu do rynku i możliwości inwestycyjnych oraz rozszerzeniu i zacieśnieniu współpracy regulacyjnej w zakresie bezpieczeństwa lotniczego, ochrony lotnictwa i uregulowań ekonomicznych w sektorze transportu lotniczego z myślą o wspieraniu zbieżności przepisów i usuwaniu przeszkód dla prowadzenia działalności gospodarczej, jak również współpracy w zakresie zarządzania ruchem lotniczym;
 - c) dialogowi i współpracy na rzecz osiągnięcia celów nieograniczonego dostępu do międzynarodowych rynków morskich i handlu opartego na uczciwej konkurencji na zasadach handlowych;
 - d) dialogowi i współpracy w zagadnieniach transportowych związanych ze środowiskiem;
 - e) dialogowi i współpracy na rzecz wzajemnego uznawania praw jazdy; oraz
 - f) współpracy w ramach międzynarodowych forów transportowych.

Artykuł 50

Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich

1. Strony postanawiają rozwijać współpracę w zakresie rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich.
2. Obszary, w których można rozważyć wspólne działania, obejmują m.in. politykę rolną i politykę rozwoju obszarów wiejskich, oznaczenia geograficzne, dywersyfikację i restrukturyzację sektorów rolnych oraz rolnictwo zrównoważone.

Artykuł 51

Zrównoważona gospodarka leśna

Strony postanawiają rozwijać współpracę na poziomie krajowym i międzynarodowym w zakresie zrównoważonej gospodarki leśnej i związanych z nią polityk i przepisów, obejmującą walkę z nielegalnym pozyskiwaniem drewna i związanym z nim handlem, a także promowanie dobrego zarządzania w dziedzinie leśnictwa.

*Artykuł 52***Gospodarka morska i rybołówstwo**

1. Strony zacieśniają dialog i współpracę w kwestiach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w dziedzinie rybołówstwa i gospodarki morskiej. Strony starają się wspierać długoterminową ochronę i zrównoważone gospodarowanie żywymi zasobami morza, wymianę informacji za pośrednictwem regionalnych organizacji ds. zarządzania rybołówstwem i porozumień oraz forów wielostronnych, takich jak Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa („FAO”); wspierać działania mające na celu zapobieganie nielegalnym, niezgłaszanym i nieuregulowanym połowom („połowom NNN”), zniechęcać do takich połowów i je eliminować; wdrażać ekosystemowe zarządzanie i wspierać współpracę badawczą w zakresie zrównoważonej działalności morskiej i połowowej.
2. Strony prowadzą współpracę, aby:
 - a) zachęcać do opracowywania, wdrażania i przestrzegania skutecznych środków zapewniających długotrwałą ochronę i zrównoważone zarządzanie zasobami rybnymi w ramach kompetencji regionalnych organizacji ds. zarządzania rybołówstwem lub uzgodnień, których są stronami;
 - b) zapewnić w ramach właściwych regionalnych organizacji ds. zarządzania rybołówstwem wielostronne zarządzanie zasobami daleko migrujących gatunków ryb na całym obszarze ich występowania;
 - c) wspierać zintegrowane podejście do gospodarki morskiej na szczeblu międzynarodowym; oraz
 - d) dokładać wszelkich starań w celu ułatwienia członkostwa w regionalnych organizacjach ds. zarządzania rybołówstwem, w stosownych przypadkach, gdy jedna Strona jest członkiem, a druga – stroną współpracującą.
3. Strony prowadzą regularny, okresowy dialog w powiązaniu z innymi spotkaniami urzędników wyższego szczebla w celu zacieśnienia dialogu i współpracy oraz wymiany informacji i doświadczeń dotyczących polityki rybołówstwa i gospodarki morskiej.

*Artykuł 53***Zatrudnienie i sprawy społeczne**

1. Strony postanawiają zacieśnić współpracę w dziedzinie zatrudnienia i w kwestiach społecznych, m.in. w kontekście globalizacji i zmian demograficznych. Strony dokładają starań, aby wspierać współpracę oraz wymianę informacji i doświadczeń dotyczących zatrudnienia i spraw pracowniczych. Współpraca może obejmować takie obszary, jak wymiana informacji na temat polityki zatrudnienia, spójność regionalna i społeczna, integracja społeczna, systemy zabezpieczenia społecznego, stosunki pracy, rozwijanie umiejętności przez całe życie, zatrudnienie młodzieży, bezpieczeństwo i higiena pracy, niedyskryminacja i równość, w tym równouprawnienie płci, jak również społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw oraz godna praca.
2. Strony potwierdzają konieczność wspierania pełnego i wydajnego zatrudnienia oraz godnej pracy jako kluczowych elementów zrównoważonego rozwoju i ograniczania ubóstwa. W tym kontekście Strony przypominają o Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy („MOP”) dotyczącej sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji.
3. Strony potwierdzają swoje zobowiązania w zakresie poszanowania, wspierania i stosowania międzynarodowych norm zatrudnienia i norm socjalnych, określonych przede wszystkim w Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy.
4. Formy współpracy mogą obejmować m.in. wspólnie uzgodnione konkretne programy, projekty i inicjatywy, jak również dialog dotyczący kwestii stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania na szczeblu dwustronnym lub wielostronnym.

*Artykuł 54***Zdrowie**

Strony postanawiają zachęcać do współpracy, wymiany informacji i dzielenia się doświadczeniem merytorycznym w dziedzinie zdrowia i skutecznego zarządzania problemami zdrowotnymi w wymiarze transgranicznym.

TYTUŁ IX

RAMY INSTYTUCJONALNE

Artykuł 55

Inne umowy lub ustalenia

1. Strony mogą uzupełniać niniejszą Umowę, zawierając umowy lub porozumienia szczegółowe w odniesieniu do każdego obszaru współpracy objętego zakresem stosowania niniejszej Umowy. Takie umowy szczegółowe są integralną częścią ogólnych stosunków dwustronnych regulowanych niniejszą Umową.
2. Niniejsza Umowa nie wpływa na interpretację, funkcjonowanie ani stosowanie innych umów między Stronami ani ich nie narusza. W szczególności postanowienia niniejszej Umowy dotyczące rozstrzygnięcia sporów nie zastępują postanowień dotyczących rozstrzygnięcia sporów zawartych w innych umowach między Stronami ani nie wpływają na nie w żaden sposób.
3. Strony uznają, że szczególny nagły przypadek w rozumieniu art. 57 ust. 7 może także służyć za podstawę do zawieszenia lub rozwiązania innych umów między Stronami. W takiej sytuacji, w celu rozstrzygnięcia sporu Strony odwołują się do postanowień tych umów dotyczących rozstrzygnięcia sporów, zawieszenia i rozwiązania umowy.

Artykuł 56

Wspólny Komitet

1. Niniejszym Strony ustanawiają Wspólny Komitet składający się z przedstawicieli Stron.
2. W ramach Wspólnego Komitetu prowadzone są konsultacje ułatwiające wdrażanie niniejszej Umowy i realizację jej ogólnych celów, a także utrzymanie ogólnej spójności w stosunkach między UE a Australią.
3. Wspólny Komitet:
 - a) wspiera skuteczne stosowanie niniejszej Umowy;
 - b) monitoruje rozwój całościowych, dwustronnych stosunków między Stronami, w tym zawierane przez nie umowy;
 - c) w stosownych przypadkach występuje o udzielenie informacji do komitetów lub innych organów ustanowionych na mocy innych umów między Stronami oraz analizuje wszelkie sprawozdania przekazane przez te organy;
 - d) wymienia poglądy i przedstawia sugestie na temat wszelkich kwestii stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania, w tym na temat przyszłych działań i środków dostępnych na ich realizację;
 - e) określa priorytety, a w stosownych przypadkach również kolejne kroki lub plany działania w odniesieniu do celu niniejszej Umowy;
 - f) poszukuje odpowiednich metod zapobiegania problemom, które mogą się pojawić w obszarach objętych niniejszą Umową;
 - g) stara się rozstrzygać wszelkie spory wynikające z zastosowania lub interpretacji niniejszej Umowy zgodnie z art. 57;
 - h) analizuje informacje przedstawione przez Stronę zgodnie z art. 57; oraz
 - i) w stosownych przypadkach przyjmuje decyzje służące wykonaniu szczególnych aspektów niniejszej Umowy.
4. Wspólny Komitet podejmuje decyzje w drodze konsensusu. Wspólny Komitet przyjmuje swój regulamin. Wspólny Komitet może tworzyć podkomitety i grupy robocze w celu zbadania konkretnych kwestii.
5. Posiedzenia Wspólnego Komitetu odbywają się zasadniczo raz do roku na przemian w Unii i w Australii. Specjalne posiedzenia Komitetu są zwoływane na wniosek dowolnej Strony. Strony przewodniczą Wspólnemu Komitetowi wspólnie. Posiedzenia Komitetu odbywają się zazwyczaj na szczeblu wyższych urzędników, ale mogą się też odbywać na szczeblu ministerialnym. Wspólny Komitet może również działać z wykorzystaniem wideokonferencji, rozmów telefonicznych lub wymiany informacji pocztą elektroniczną.

Artykuł 57

Warunki wykonania Umowy i rozstrzygnięcie sporów

1. W duchu wzajemnego szacunku i współpracy przyświecających niniejszej Umowie Strony wprowadzają wszelkie środki o charakterze ogólnym lub szczególnym niezbędne do wypełnienia zobowiązań wynikających z niniejszej Umowy.
2. Strony postanawiają na wniosek dowolnej Strony przeprowadzać, tak szybko jak to możliwe, konsultacje na temat kwestii spornych, które mogą się pojawić w trakcie wykonywania niniejszej Umowy. W razie zaistnienia rozbieżności stanowisk w sprawie stosowania lub interpretacji niniejszej Umowy każda ze Stron może się zwrócić do Wspólnego Komitetu. Strony przedstawiają wszelkie informacje niezbędne do dokładnego zbadania spornej kwestii przez Wspólny Komitet w celu rozstrzygnięcia rozbieżności w sposób szybki i polubowny.
3. W szczególnie nagłych przypadkach każda ze Stron niezwłocznie przekazuje sprawę Wspólnemu Komitetowi i przedstawia wszelkie informacje niezbędne do dokładnego zbadania sytuacji w celu szybkiego znalezienia rozwiązania, które byłoby zadowalające dla obu Stron. Jeśli Wspólny Komitet na poziomie wyższych urzędników nie jest w stanie znaleźć rozwiązania w terminie 15 dni od rozpoczęcia konsultacji i nie później niż w ciągu 30 dni od daty skierowania sprawy do Wspólnego Komitetu, sprawa jest przekazywana ministrom do rozpatrzenia w trybie pilnym w ciągu kolejnych 15 dni.
4. W mało prawdopodobnym przypadku, gdyby po upływie 15 dni od rozpoczęcia konsultacji na poziomie ministerialnym, ale nie później niż w ciągu 45 dni od daty skierowania sprawy do Wspólnego Komitetu nie znaleziono rozwiązania możliwego do przyjęcia dla obu Stron, każda ze Stron może podjąć decyzję w sprawie odpowiednich działań w odniesieniu do niniejszej Umowy, w tym zawieszenia stosowania jej postanowień lub jej rozwiązania. Strony uznają, że taki szczególnie nagły przypadek może również uzasadniać zastosowanie odpowiednich środków spoza niniejszej Umowy, zgodnie z prawami i obowiązkami Stron wynikającymi z innych umów między Stronami lub na mocy ogólnego prawa międzynarodowego. W Unii decyzja o zawieszeniu wymaga jednomyślności. W Australii decyzję o zawieszeniu podejmuje rząd Australii zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi.
5. Strony postanawiają, że wszelkie decyzje o zastosowaniu odpowiednich działań zgodnie z ust. 4 muszą być należycie uzasadnione. Decyzję taką niezwłocznie notyfikuje się drugiej Stronie na piśmie. Strony postanawiają, że wszelkie tego typu działania muszą być proporcjonalne i zgodne z art. 55 ust. 2, jak również z ogólnymi zasadami prawa międzynarodowego.
6. Jeżeli zgodnie z ust. 4 podjęto odpowiednie działania, zostają one uchylone, gdy tylko usunięta zostanie przyczyna ich zastosowania. Strona powołująca się na ust. 4 dokonuje stałej oceny rozwoju sytuacji, która spowodowała podjęcie decyzji, i wycofuje zastosowane działania, gdy tylko będzie to uzasadnione.
7. Strony postanawiają, że na potrzeby prawidłowej interpretacji i właściwego stosowania w praktyce niniejszej Umowy termin „szczególnie nagły przypadek” oznacza szczególnie poważne i znaczące naruszenie obowiązków opisanych w art. 2 ust. 2 i art. 6 ust. 2 niniejszej Umowy przez jedną ze Stron prowadzące do sytuacji, która wymaga natychmiastowej reakcji drugiej Strony. Strony uznają, że szczególnie poważne i znaczące naruszenie art. 2 ust. 2 lub art. 6 ust. 2 musi mieć wyjątkowy charakter, stanowiący zagrożenie dla międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.
8. Jeżeli w państwie trzecim zaistniała sytuacja, którą pod względem wagi i charakteru można uznać za równoważną szczególnie nagłemu przypadkowi, Strony dokładają wszelkich starań, by na wniosek jednej ze Stron przeprowadzić pilne konsultacje w celu wymiany poglądów na temat sytuacji i możliwych rozwiązań.

TYTUŁ X

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Artykuł 58

Definicje

Na użytek niniejszej Umowy określenie „Strony” oznacza z jednej strony Unię lub jej państwa członkowskie, lub Unię i jej państwa członkowskie, zgodnie z ich odnośnymi uprawnieniami, a z drugiej strony Australię.

*Artykuł 59***Współpraca finansowa**

1. Podczas wdrażania programów pomocowych w ramach polityki współpracy na rzecz rozwoju Strony współpracują w celu zapobiegania nieprawidłowościom, nadużyciom finansowym, korupcji lub wszelkim innym nielegalnym działaniom naruszającym interesy finansowe Stron i ich zwalczania.
2. W tym celu właściwe organy Unii i Australii prowadzą wymianę informacji, w tym wymianę danych osobowych, zgodnie ze swoimi obowiązującymi przepisami, i przeprowadzają konsultacje na wniosek jednej ze Stron.
3. Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych oraz właściwe organy australijskie mogą postanowić o dalszej współpracy w obszarze zwalczania nadużyć finansowych, łącznie z dokonywaniem uzgodnień operacyjnych.

*Artykuł 60***Ujawnianie informacji**

1. Strony zapewniają właściwą ochronę informacji wymienianych na mocy niniejszej Umowy, zgodnie z interesem publicznym związanym z dostępem do informacji.
2. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie może być interpretowane w sposób wymagający od Stron wymiany informacji lub udzielenia dostępu do informacji, których ujawnienie:
 - a) wywierałoby negatywne skutki w zakresie:
 - (i) bezpieczeństwa publicznego;
 - (ii) danych wywiadowczych, kwestii obronnych i wojskowych;
 - (iii) stosunków międzynarodowych;
 - (iv) polityki finansowej, pieniężnej lub gospodarczej;
 - (v) prywatności; lub
 - (vi) uzasadnionych interesów handlowych lub interesów przedsiębiorstw; lub
 - b) byłoby w inny sposób sprzeczne z interesem publicznym.
3. W przypadku wymiany informacji, o których mowa w niniejszym artykule, Strona otrzymująca takie informacje udostępnia je lub ujawnia jedynie za zgodą drugiej Strony lub w przypadku, gdy jest to niezbędne do wywiązania się z jej zobowiązań prawnych.
4. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie ma stanowić odstępstwa od praw, obowiązków ani zobowiązań Stron wynikających z dwustronnych umów lub uzgodnień dotyczących wymiany informacji niejawnych między Stronami.

*Artykuł 61***Wejście w życie, tymczasowe stosowanie, okres obowiązywania i rozwiązanie**

1. Niniejsza Umowa wchodzi w życie po trzydziestu dniach od dnia, w którym Strony powiadomiły się wzajemnie o zakończeniu niezbędnych procedur prawnych.
2. Niezależnie od ust. 1 Australia i Unia mogą tymczasowo stosować wspólnie określone postanowienia niniejszej Umowy do czasu jej wejścia w życie. Takie tymczasowe stosowanie rozpoczyna się po upływie trzydziestu dni od dnia, w którym zarówno Australia, jak i Unia powiadomiły się wzajemnie o zakończeniu swoich odnośnych procedur wewnętrznych niezbędnych do takiego tymczasowego stosowania.

3. Niniejsza Umowa zostaje zawarta na czas nieokreślony. Każda ze Stron może pisemnie powiadomić drugą Stronę o zamiarze wypowiedzenia niniejszej Umowy. Wypowiedzenie staje się skuteczne po upływie sześciu miesięcy od daty powiadomienia.

Artykuł 62

Powiadomienia

Powiadomienia dokonywane zgodnie z art. 61 należy kierować do Sekretariatu Generalnego Rady Unii Europejskiej lub do Departamentu Spraw Zagranicznych i Handlu Australii, bądź do organizacji będących ich następcami.

Artykuł 63

Terytorialny zakres stosowania

Niniejsza Umowa ma zastosowanie, z jednej strony, do terytoriów, do których stosuje się Traktat o Unii Europejskiej i Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, i na warunkach określonych w tych Traktatach oraz, z drugiej strony, do terytorium Australii.

Artykuł 64

Teksty autentyczne

Niniejsza Umowa zostaje sporządzona w dwóch egzemplarzach w językach: angielskim, bułgarskim, chorwackim, czeskim, duńskim, estońskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, litewskim, łotewskim, maltańskim, niderlandzkim, niemieckim, polskim, portugalskim, rumuńskim, słowackim, słoweńskim, szwedzkim, węgierskim i włoskim, a każdy tekst jest jednakowo autentyczny.

Съставено в Манила на седми август две хиляди и седемнадесета година.

Hecho en Manila el siete de agosto de dos mil diecisiete.

V Manile dne sedmého srpna roku dva tisíce sedmnáct.

Udfærdiget i Manilla den syvende august to tusind og sytten.

Geschehen zu Manila am siebten August zweitausendsiebzehn.

Kahe tuhande seitsmeteistkümnenda aasta augustikuu seitsmendal päeval Manilas.

Έγινε στη Μανίλα, στις επτά Αυγούστου δύο χιλιάδες δεκαεπτά.

Done at Manila on the seventh day of August in the year two thousand and seventeen.

Fait à Manille, le sept août deux mille dix-sept.

Sastavljeno u Manili sedmog dana kolovoza dvije tisuće sedamnaeste godine.

Fatto a Manila, addì sette agosto duemiladiciassette.

Manilā, divi tūkstoši septiņpadsmitā gada septītajā augustā.

Priimta du tūkstančiai septynioliktų metų rugpjūčio septintą dieną Maniloje.

Kelt Manilában, a kétezer-tizenhetedik év augusztus havának hetedik napján.

Magħmul f'Manila fis-seba' jum ta' Awwissu fis-sena elfejn u sbatax.

Gedaan te Manilla, zeven augustus tweeduizend zeventien.

Sporządzono w Manili dnia siódmego sierpnia roku dwa tysiące siedemnastego.

Feito em Manila, em sete de agosto de dois mil e dezassete.

Íntocmit la Manila la șapte august două mii șaptesprezece.

V Manile sedemnásteho augusta dvetisíc sedemnášť.

V Manili, dne sedmega avgusta leta dva tisoč sedemnajst.

Tehty Manilassa seitsemäntenä päivänä elokuuta vuonna kaksituhattaseitsemäntoista.

Som skedde i Manila den sjunde augusti år tjugohundrasjutton.

Voor het Koninkrijk België
Pour le Royaume de Belgique
Für das Königreich Belgien

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

За Република България

Za Českou republiku

For Kongeriget Danmark

Für die Bundesrepublik Deutschland

Eesti Vabariigi nimel

Thar cheann Na hÉireann

For Ireland

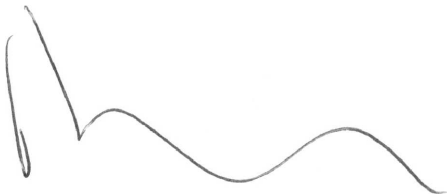
Για την Ελληνική Δημοκρατία

Por el Reino de España

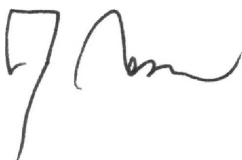
Pour la République française

Za Republiku Hrvatsku

Per la Repubblica italiana

Για την Κυπριακή Δημοκρατία

Latvijas Republikas vārdā –

Lietuvos Respublikos vardu

Pour la Grand-Duché de Luxembourg

Magyarország részéről

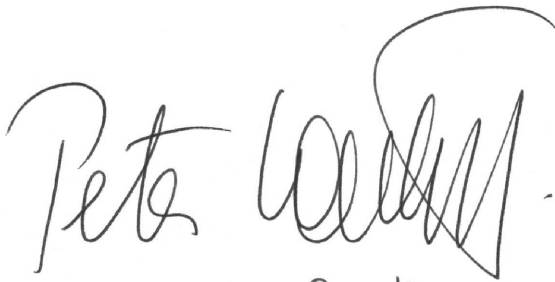
Għar-Repubblika ta' Malta

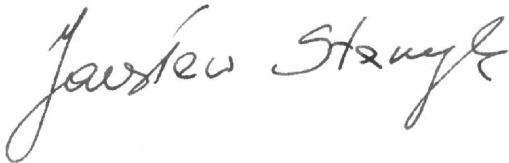
Voor het Koninkrijk der Nederlanden

Für die Republik Österreich

Peter W.
Q. r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Jaworski Stanisław

Pela República Portuguesa

Nuno Brito

Pentru România

L. Odobercu

Za Republiko Slovenijo

Janez P.

Za Slovenskú republiku

J.

Suomen tasavallan puolesta

För Republiken Finland

P.

För Konungariket Sverige

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

За Европейския съюз

Por la Unión Europea

Za Evropskou unii

For Den Europæiske Union

Für die Europäische Union

Euroopa Liidu nimel

Για την Ευρωπαϊκή Ένωση

For the European Union

Pour l'Union européenne

Za Europejsku uniju

Per l'Unione europea

Eiropas Savienības vārdā –

Europos Sąjungos vardu

Az Európai Unió részéről

Għall-Unjoni Ewropea

Voor de Europese Unie

W imieniu Unii Europejskiej

Pela União Europeia

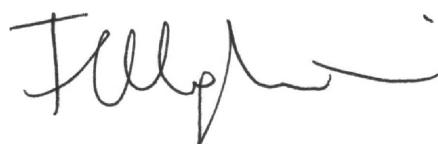
Pentru Uniunea Europeană

Za Európsku úniu

Za Evropsko unijo

Euroopan unionin puolesta

För Europeiska unionen

For Australia